

A, B, C IGRALCI

V zadnjem času je zelo veliko govora o tem, da imamo v Sloveniji zelo nizko kvaliteto vladanja in tudi upravljanja kapitalskih naložb države. Posledica naj bi bila slabo delovanje javnega sektorja in prenizka donosnost (če sploh) podjetij v državni lasti. Zdi se, da je tovrstno stališče že široko sprejeto in da glasov, ki bi trdili nasprotno, skorajda ni. Nekvaliteta vladanja in nekvaliteta upravljanja kapitalskih naložb države je torej eden redkih problemov, glede katerega v tej državi vlada konsenz.

Kvaliteta vladanja in upravljanja je neločljivo povezana s kvaliteto kadrovanja. Steve Jobs naj bi nekoč rekel, da A igralci najemajo A igralce, B igralci pa najemajo C in D igralce, kar naj bi pomenilo, da najboljši kadri najemajo najboljše kadre, ker se ne bojijo konkurence. Slabši kadri pa ... se bojijo konkurence. No, temu rečemo negativna selekcija.

Ker je Slovenija parlamentarna demokracija in hkrati tranzicijska država, kjer ima politika še vedno ogromen vpliv na gospodarstvo, vsaka zamenjava oblasti prinese nov krog

kadrovanja v državni upravi in tudi v velikem delu gospodarstva. V Sloveniji se zaradi specifične tranzicijske situacije že desetletja vse začne ter konča pri politični eliti in če imamo tako velik problem s kvaliteto vladanja, pogledajmo verigo kadrovanja. Volivci postavijo poslance, poslanci postavijo vlado, vlada postavi direktorje direktoriatov, ti postavijo vodje sektorjev in tako dalje. In če se vrnemo na začetek verige – kandidate za poslance volivcem ponudijo politične stranke.

Enako je v (para)državnem gospodarstvu, kamor dolga roka političnih strank (neformalne strankarske kvote) sega tudi v trenutku, ko to berete.

Kako se torej skozi vso tranzicijo kadruje v Sloveniji? Ali v parlamentu sedi dovolj A igralcev, ki »kadrujejo« A igralce? Kako je z A igralci v vladi? V upravi? V gospodarstvu? Empirična raziskava ljubljanske ekonomske fakultete je pokazala, da podjetja, kjer je več politično »okuženih« nadzornikov, delujejo (*performance*) slabše.

Po vsem, kar vidim v primerih, s katerimi se ukvarja Komisija za preprečevanje korupcije, sem osebno prepričan, da je dolgoletna negativna kadrovska selekcija ključni problem Slovenije, posledica tega pa je tudi korupcija in nizka integriteta različnih podsistemov v državi, zaradi česar ti podsistemi ne delujejo dovolj zakonito, pravočasno, strokovno ... skratka odgovorno.

Novi zakoni tu ne bodo pomagali. Pravila so včasih res preveč zapletena in omogočajo prikrivanje klientelizma, nepotizma in kar je še tega. Prava težava je, da je izkrivljanje pravil ustaljen način delovanja, način, ki mu lahko rečemo tudi zveze in poznanstva, pajdaški kapitalizem ali pa dogovorna pravna država in vse to družbo vleče na dno.

Nimam še rešitve, ki bi jo ponudil, vem pa, da bo prišla takrat, ko bo nasprotje interesov postalo enako družbeno nesprejemljivo, kot je kajenje v lokalu ali alkohol za volanom.

Rok Praprotnik

Hana Mlinarič, OŠ Toneta Čufarja Maribor

»Povej«

KAZALO

- 📖 Tema meseca – Stanje na področju korupcije v RS str. 2
- 📖 KPK obiskal predsednik republike Borut Pahor str. 4
- 📖 Ugotovitve o konkretnem primeru – pridobitev 100% poslovnega deleža Obalnega tehnološkega sklada s strani Občine Piran str. 4
- 📖 Rezultati raziskave TI so pričakovani str. 4
- 📖 Državni svet RS podal mnenje k Letnemu poročilu KPK 2012 str. 5
- 📖 Predsednik KPK z ministrom Virantom o transparentnosti financiranja političnih strank in volilnih kampanj str. 5
- 📖 Dijaki proti korupciji str. 5
- 📖 Napovednik str. 5
- 📖 Komisija v številkah str. 6
- 📖 Koledar obveznosti str. 6

PRIJAVI SE NA NOVICE

na našem e-naslovu:
<https://www.kpk-rs.si/sl/prijava-na-novice-in-KPK-Vestnik>

»Korupcija je sovražnica razvoja in dobrega upravljanja. Moramo se je znebiti. Vlada in ljudstvo v najširšem smislu morajo stopiti skupaj, da bi dosegli ta nacionalni cilj.«
Pratibha Patil, predsednica Indije med 2007 in 2012

STANJE NA PODROČJU KORUPCIJE V RS

Od začetka leta 2011, ko je sedanji senat Komisije za preprečevanje korupcije v polni sestavi pričel s svojim delom, je Državnemu zboru RS posredoval več poročil o delu in ocen stanja korupcije ter nasprotja interesov v Republiki Sloveniji, zadnje tovrstno poročilo obsega skoraj 300 strani. Vendar – v vsem tem času – še vedno nismo dočakali vsebinske razprave v povezavi s temami kot so stanje korupcije pri nas, ugotovitve komisije, delo, pristojnosti in ukrepi na področju preprečevanja korupcije.

Prav vse raziskave – domače, evropske in primerjalne – kažejo negativne trende v Republiki Sloveniji glede kakovosti vladanja in prisotnosti korupcije ter njenega negativnega vpliva na poslovno in življenjsko okolje. Kot komisija ugotavlja v aktualni oceni stanja korupcije, ki jo mora skladno z ZIntPK letno posredovati državnemu zboru, v Sloveniji nimamo neobvladljivih težav s klasično administrativno korupcijo »modrih kuvert« – slednja pri nas ni zelo razširjena, čeprav ni zanemarljiva – drugače pa je s sistemsko korupcijo. Ta je tesno povezana s šibko integriteto javnega sektorja, neobvladovanjem nasprotij interesov, pomanjkanjem prevzemanja odgovornost za svoja ravnanja ali opustitve (ne samo s strani politike, ampak tudi administracije), tu je prenormiran (in kljub temu luknjičast) sistem javnega naročanja, netransparentno lobiranje in še vedno prekomerni vpliv politike ter ozkih interesnih skupin na upravljanje državnega premoženja.

Podstat sistemske in upravne korupcije v Sloveniji

Poenostavljeno lahko dejavnike oziroma področja, ki predstavljajo »poligon« za sistemsko in upravno korupcijo pri nas, razdelimo v spodnje kategorije, ki smo jih, spomnimo, v 20. številki KPK Vestnika podrobneje že predstavili:

- vsesplošno upadanje zaupanja v institucije pravne države in nosilce javnih funkcij ter njihovo verodostojnost;
- področje javnega naročanja;
- upravljanje s kapitalskimi naložbami države in lokalnih skupnosti;
- delovanje bančnega sistema;
- področje financiranja političnih strank in volilnih kampanj;
- razširjenost nasprotja interesov, klientelizma in nepotizma;
- netransparentnost vpliva posamičnih interesov na sprejemanje zakonodaje in drugih predpisov;
- neučinkovito delovanje nekaterih inšpekcijskih služb;
- delovanje tožilstva in sodstva;
- podhranjenost oziroma neoptimalna organizacija in avtonomija ključnih nadzornih ter preiskovalnih organov;
- način sprejemanja proračunov;
- kriza vodenja na različnih nivojih.

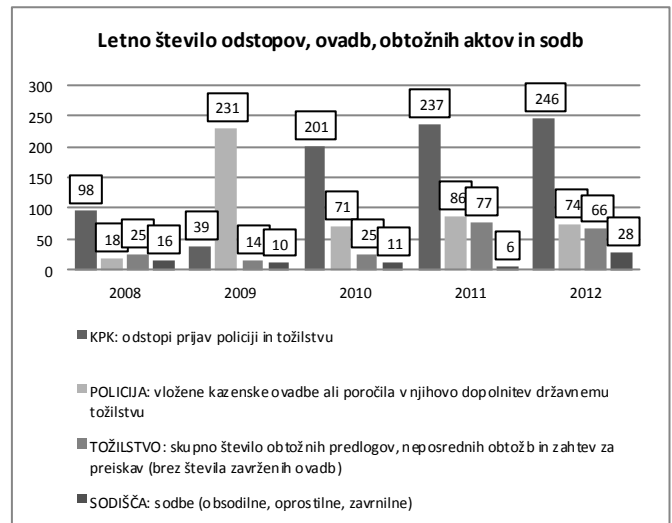
Kot je bilo javnosti sporočeno ob različnih priložnostih, je komisija v letih 2011 in 2012 analizirala razmere v slovenskem bančnem sistemu oziroma v bankah, kjer ima država večinski delež oziroma prevladujoč vpliv, poudarke in ugotovitve pa je – poleg problematike sistemskih korupcijskih tveganj pri poslovanju podjetij v večinski državni lasti – izpostavila tudi v aktualni *Oceni stanja*. Enako kot ugotavljanje individualne kazenske odgovornosti je namreč pomembno, da akterji, odgovorni za sprejemanje odločitev o sanaciji slovenskega bančnega sistema, posvetijo ustrezno pozornost ne samo finančni konsolidaciji, ampak tudi omejevanju in odpravljanju ugotovljenih sistemskih korupcijskih tveganj. Pri tem komisija z vso odgovornostjo trdi, da bo reševanje oziroma

sanacija bančnega sistema obremenjena z enako visoko stopnjo tveganj sistemske in politične korupcije, če se hkrati pomembno ne spremeni institucionalni, pravni, organizacijski in operativni pristop ključnih deležnikov. Prav tako pomemben del Ocene stanja predstavlja raziskava slovenskega poslovnega okolja z vidika sistemske korupcije, ki jo je komisija pripravila lani.

V luči aktualnega dogajanja in naraščajočega števila zaključenih sodnih postopkov s področja korupcijskih kaznivih dejanj, v nadaljevanju predstavljamo izveček iz Ocene stanja oziroma zadnjega *letnega poročila*, kjer obravnavamo aktualno kriminalitetno statistiko z vidika dela in aktivnosti komisije ter organov odkrivanja, pregona in sojenja.

Kriminalitetna statistika

V izrazitem nasprotju z mnenjem prebivalstva o razširjenosti oziroma problemu korupcije v Republiki Sloveniji in pokazatelji različnih raziskav so uradni podatki o obravnavi kaznivih dejanj s področja korupcije in s korupcijo povezanimi kaznivimi dejanji. Slednja so še vedno zanemarljiva, čeprav se stanje v zadnjih letih izboljšuje. Če bi se osredotočili zgolj na te podatke, je korupcija v kazensko-pravnem smislu izrazito majhen problem, sploh v primerjavi z drugimi kaznivimi dejanji, v primerjavi z drugimi državami EU in še posebej, če pogledamo izrazito drugačno sliko ostalih kazalcev korupcije. Določen (pogosto celo velik) razkorak obstaja tudi v drugih evropskih državah – namreč prepričanje javnosti o večji razširjenosti korupcije od uradnih statistik. Vendar pa je treba poudariti, da je ta razkorak v večini evropskih držav manjši in da je obsodb za korupcijska dejanja v državah, ki se na lestvici TI uvrščajo višje in veljajo za države z malo korupcije, več kot v Sloveniji.

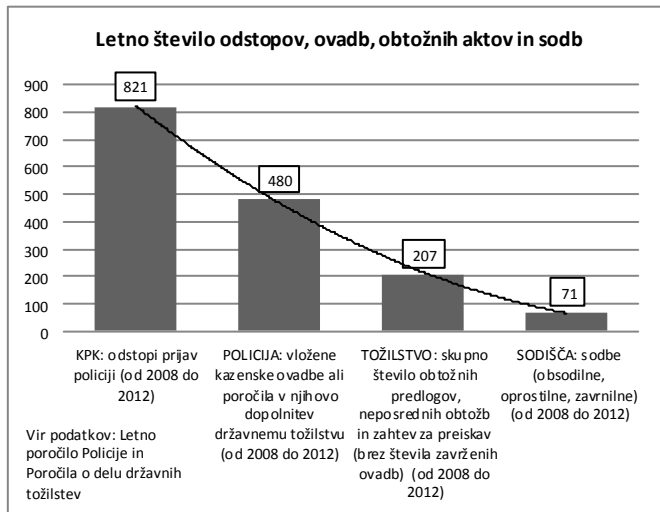

Kot zapisano, prikazani podatki kažejo na izjemen razkorak med percepcijo razširjenosti korupcije s strani prebivalstva in zelo visokim pripadom prijavi na komisijo na eni strani ter majhnim številom pravnomočno zaključenih primerov pred pravosodnimi organi na drugi strani. Razlogi so različni, vsekakor pa je na mestu vprašanje o učinkovitosti oziroma neučinkovitosti organov odkrivanja, pregona in sojenja na področju korupcijskih kaznivih dejanj. Vendar je treba biti tudi pri tej oceni zadržan. Zgolj del prijavi, prejetih in obdelanih na komisiji, dejansko vsebuje razloge za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje. Po drugi strani pa se kar nekaj prijavi razvije v druga kazniva dejanja, ne samo tipična dejanja jemanja in dajanja podkupnine. Ne glede na to je mogoče zaključiti, da korupcijska kazniva dejanja v celotni kriminalitetni statistiki predstavljajo zanemarljiv delež. Toliko bolj, ker se –

STANJE NA PODROČJU KORUPCIJE V RS

še tistih nekaj – praviloma (in z redkimi izjemami) ne nanaša na področje visoke korupcije ali velikih javnih naročil.

Ne glede na povedano je mogoče zaključiti, da je trend v krimina-

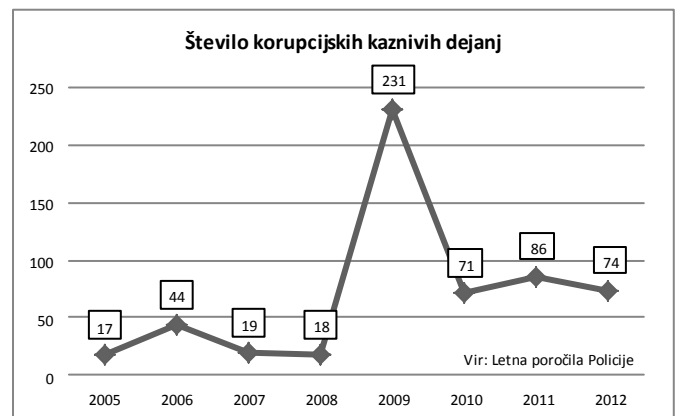
litetni statistiki z vidika učinkovitosti odkrivanja in pregona vendarle pozitiven. Število ovadb in obtožnic se povečuje, predvsem pa je pomembno, da se povečuje število kompleksnih kazenskih postopkov, v katerih so med osumljenci in obtoženci tudi različni nosilci visokih javnih funkcij in osebe iz gospodarsko-finančne elite. V zadnjem času so bili tako zaradi korupcije ali s korupcijo povezani dejanj obsojeni en državni tožilec in trije župani; v kazenskih ali predkazenskih postopkih so en sodnik, bivši predsednik vlade (kazenski postopek na prvi stopnji se je končal z obsodilno sodbo), več bivših in sedanjih ministrov ter več županov. To je samo po sebi seveda vse prej kot razlog za zadovoljstvo, po drugi strani pa je razlog za zadovoljstvo to, da tudi kazensko-pravni sistem – čeprav z velikimi težavami – lahko identificira in procesira tovrstne primere.

Posebej velja izpostaviti delo Nacionalnega preiskovalnega urada (NPU), ki je v minulih letih podal predloge za začasno zavarovanje protipravno pridobljene premoženjske koristi v višini več milijonov evrov in pod usmerjanjem državnega tožilstva podal večje število ovadb in zahtevnih primerih gospodarskega in finančnega kriminala ter korupcije zoper osumljence, ki so bodisi (bili) nosilci javnih funkcij na državnem in lokalnem nivoju ali pomembnih položajev v gospodarstvu.

Koraki naprej so torej narejeni in napredek je viden – tako v institucionalnem (ustanovitev in delovanje NPU in Specializiranega državnega tožilstva (SDT)); njihovo tesnejše sodelovanje z drugimi pristojnimi organi, vključno z Davčno upravo RS (DURS), Uradom RS za preprečevanje pranja denarja (UPPD), Komisijo za preprečevanje korupcije (KPK) ipd.) kot pravnem (sprejem Zakona o odvzemu protipravne premoženjske koristi, spremembe Zakona o kazenskem postopku z uveljavitvijo instituta priznanja krivde) smislu. To pa ne pomeni, da je napredek tudi optimalen. Prihaja z večletno zamudo, predvsem pa ni zadovoljiv v luči obsega in globine problema, ki ga v Sloveniji predstavljata gospodarski kriminal in (sistemska) korupcija. Ob tem smo zaradi širših družbenih in gospodarskih okoliščin soočeni še s tem, da po eni strani učinkovitost organov nadzora in pregona napreduje, četudi počasi, po drugi strani pa se opazno zmanjšuje nivo politične in pravne kulture ter zaupanje ljudi v institucije pravne države in integriteto nosilcev javnih funkcij. Dokler ne bosta oba trenda pozitivna, o resnem izboljšanju klime ne moremo govoriti. Poleg

tega so institucije, ki v zadnjem času nosijo ključno breme preiskovanja in pregona tovrstnega kriminala (NPU, SDT), relativno nove in še ne v celoti konsolidirane. Potrebna je njihova dodatna krepitev, strokovna in operativna avtonomija in nevmešavanje politike.

Državni in občinski funkcionarji vključno z vodji političnih oziroma parlamentarnih strank, ki ne spoštujejo ali celo zavračajo in ne upoštevajo zakonitih odločitev sodišč in neodvisnih državnih nadzornih organov, občutno zmanjšujejo zaupanje v delovanje pravne države, s tem pa upočasnjujejo ali onemogočajo hitrejši in potreben kvalitativni preboj za napredek in nadaljnji razvoj, ki bo zagotavljal neodvisno, pošteno, nepristransko in učinkovito delovanje institucij pravne države, trajnostni razvoj demokracije in blaginje prebivalstva.

* Veliko število kaznivih dejanj v letu 2009 (231) gre pripisati enemu primeru administrativne korupcije, ki pa je imel za posledico več ovadb za istovrstna kazniva dejanja zoper isto osebo oziroma isto skupino oseb.

Funkcionarji, vodje političnih in parlamentarnih strank, morajo dosledno upoštevati in spoštovati postopkovne zahteve ter odločitve sodišč. Vsako ravnanje svojih kolegov, ki vzbujajo vtis ali videz, da ni tako, morajo takoj in vsakokrat posebej javno grajati, se od takšnega, oblastnim funkcijam neprimerne, ravnanja ograditi ter javno izraziti pričakovanje, da se mora zakonite postopkovne in vsebinske odločitve sodišč ter neodvisnih državnih nadzorstvenih organov spoštovati. V nasprotnem primeru morajo za ohranitev zaupanja v funkcijo in institucijo, v kateri takšen funkcionar opravlja svoje delo, ter zaradi učinkovitega delovanja institucij pravne države tistega, ki te odgovornosti ni zmožen dojeti in sprejeti sam, javno pozvati/pozivati k odstopu ali začasnemu prenehanju opravljanja funkcije.

Nobena posamezna naloga ali posamični dnevni opravke pri izvajanju izvršilne ali druge funkcije oblasti v demokratični družbi načeloma ni tako pomemben kot spoštovanje odločitev neodvisnih sodišč ter skrb, prizadevanje za uresničevanje sodnih odločitev in ravnanja, ki zagotavljajo in krepijo zaupanje v delovanje ter krepitev pravne države.

Danes, ko se ustanavlja slaba banka in začena nov krog privatizacije, je ključnega pomena, da se prepreči korupcijska tveganja, ki so nas neobvladana pripeljala v današnje stanje. Zato končajmo z mislijo predsednika republike Boruta Pahorja, ki je konec julija ob obisku na sedežu komisije dejal: »Za nazaj lahko ukrepamo samo s sankcijami, vendar pa moramo za naprej razmišljati sistemsko in tudi preventivno.«

KPK obiskal predsednik republike Borut Pahor

Ljubljana – Komisijo za preprečevanje korupcije je konec julija obiskal predsednik republike Borut Pahor. Gre za potrditev dela komisije in – v prvi vrsti – potrditev zavedanja, »da je problem korupcije, vladavine prava, transparentnosti oziroma umanjkanja le tega eno ključnih šibkosti in škodljivih posledic slovenske tranzicije«, kot je ob tej priložnosti opozoril predsednik KPK Goran Klemenčič.

Predsednik Pahor je ob začetku sestanka dejal, da je problem korupcije resen, zato pozdravlja vse napore in prizadevanja za omejevanje ter preprečevanje korupcije, in se komisiji zahvalil za prispevek h krepitvi pravne države ter odgovornosti in transparentnosti delovanja politike ter javnega sektorja. Poleg tega je komisiji čestital za osvojitve prestižnega mednarodnega priznanja za odličnost javne uprave UNPSA, ki ga je prejela za spletno aplikacijo Supervisor.

Nato so vodstvo komisije, vodja SNAP ter vodja projektov za integriteto predsednika republike in njegove ožje sodelavce seznanili z organizacijo, delom ter prizadevanji za omejitve korupcije v Sloveniji, še posebej delovanjem komisije na področju preventive in osveščanja – v javnosti je namreč pogosto prisotno zmotno prepričanje, da je delo komisije omejeno zgolj na vodenje posameznih nadzornih postopkov. Slednje namreč ne drži, saj komisija poleg nadzorne opravlja tudi številne preventivne naloge, pri čemer je eno pomembnejših orodij za dvig integritete v javnem sektorju ravno načrt integritete, ki so ga po ZIntPK dolžni pripraviti vsi zavezanci. Osrednji del pogovora je bil namenjen predvidenim spremembam zakonodaje na področju preprečevanja korupcije v Sloveniji ter ključnim tveganjem za pojav sistemske korupcije pri projektih ustanovitve in vodenja slabe banke ter pri projektu privatizacije. KPK namreč v sodelovanju z Ministrstvom za finance in Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB oziroma t. i. slaba banka) pripravlja nabor ukrepov, ki jih bo predlagala vladi in državnemu zboru, da bi bila proces privatizacije in projekt slabe banke transparentna in uspešna.

V izjavi za medije je predsednik Pahor izpostavil, da je moralni kapital v Sloveniji v veliki meri potrošen in da je stopnja zaupanja med ljudmi do dela institucij zelo šibka. »Za nazaj lahko ukrepamo samo s sankcijami, vendar pa moramo za naprej razmišljati sistemsko in tudi preventivno. V preteklosti Slovenija s podobnimi projekti kot sta vodenje slabe

banke in projekt privatizacije ali ni imela znanja, ni imela sreče ali pa zaradi naklepnih ravnanj, zato, da bi imel od tega kdo korist, stvari niso bile urejene tako, da bi bili ti procesi transparentni in z javno finančnega ali javno gospodarskega vidika uspešni,« je dejal predsednik Pahor in dodal, da mora biti zdaj drugače, kar je tudi namen obiska na komisiji.

»Kaj lahko storimo zdaj, ko je še čas, ko smo pred začetkom ustanavljanja slabe banke in pred začetkom privatizacije, da se ne bi ponovile slabe izkušnje s projekti kot v preteklih dvajsetih letih, ki so razgradili moralni kapital slovenskega javnega življenja,« je dejal predsednik Pahor ter se ob koncu še enkrat zahvalil predsedniku komisije Goranu Klemenčiču, senatu ter njegovi skupini sodelavcev za »nehvaležno delo«, ki ga opravljajo tako z vidika presoje, ki zadevajo morebitne prekoračitve pooblastil, zlorabe položaja ali nezakonitih ali neetičnih ravnanj, kot tudi za preventivne akcije in spodbude, ki pripomorejo k temu, da se korupcija ne samo preprečuje, temveč tudi omejuje.

Predsednik KPK Klemenčič je ob tem dodal, da smo na komisiji trdno prepričani, da je vprašanje uspešnega omejevanja sistemske korupcije ključno za prihodnost Slovenije – tudi v povezavi z izhodom iz krize. Za ureditev tega področja si je treba prizadevati, »saj institucije kot je KPK ne morejo delovati v vakuumu, ampak potrebujejo partnerja v vseh treh vejah oblasti. Vprašanje krepitve pravne države in transparentnosti, omejevanje korupcije in klientelizma mora biti naš skupni cilj,« je še opozoril Klemenčič.

Ugotovitve o konkretnem primeru – pridobitev 100% poslovnega deleža Obalnega tehnološkega sklada s strani Občine Piran

Ljubljana – Komisija za preprečevanje korupcije je v sredini julija na seji sprejela ugotovitve o konkretnem primeru v zadevi pridobitve 100% poslovnega deleža podjetja Obalni tehnološki sklad, d.o.o. s strani Občine Piran, in sicer:

Občina Piran je z brezplačnim prenosom 100% lastniškega deleža v svojo last dobila novo ustanovljeno podjetje Obalni tehnološki sklad, d.o.o. brez premoženja, brez kupcev, brez tržnega deleža in skupaj z en dan prej imenovanim direktorjem Mitjo Cestnikom, ki je hkrati občinski svetnik v Občini Piran. Mitja Cestnik je imel aktivno in ključno vlogo pri ustanavljanju podjetja ter pri brezplačnem prenosu 100% poslovnega deleža podjetja v občinsko last.

Župan Občine Piran Peter Bossman je zanebral svojo odgovornost, ko kot zakoniti zastopnik občine kljub tveganim okoliščinam, s katerimi se je seznanil, ni odstopil od podpisa pogodbe o prevzemu podjetja in ni preveril vseh relevantnih dejstev skupaj s predhodnim vrednotenjem in oceno pričakovanih stroškov za občino.

Komisija ocenjuje, da je prišlo v konkretnem primeru do izkrivljanja pravnih pravil, ki urejajo način in postopke ustanavljanja občinskih

podjetij ter imenovanje vodstev teh podjetij. Posledično komisija ob upoštevanju vse zbrane dokumentacije, izjav Mitje Cestnika ter Petra Bossmana in ugotovljenih dejstev ter okoliščin meni, da je bilo ravnanje Občine Piran oziroma njenega župana Petra Bossmana in občinskega svetnika Mitje Cestnika v tem primeru v nasprotju s pričakovano integriteto, kot je opredeljena v tretji točki 4. odstavka ZIntPK.

V svojih izjasnitvah Občina Piran zavrača ugotovitve komisije in meni, da je v zadevi ravnala skladno z veljavno zakonodajo.

O ugotovitvah komisije sta se po svojem pooblaščenju izjasnila tudi Obalni tehnološki sklad in Miha Cestnik, ki ugotovitve, prav tako kot Občina Piran, zavračata.

Sprejeti dokument je skupaj z odgovoroma obravnavanih oseb objavljen na spletnih straneh komisije v rubriki Odločitve in mnenja komisije – Zaključne ugotovitve.

Rezultati raziskave TI so pričakovani

Ljubljana – Na spletni strani KPK je dostopna letošnja ocena stanja korupcije, ki združuje več tujih in domačih raziskav in analiz ter kaže podobno sliko kot rezultati najnovejše raziskave Svetovni barometer korupcije 2013 nevladne organizacije Transparency International (TI). Oceno stanja korupcije je KPK v skladu z ZIntPK že posredovala Državnemu zboru RS.

Slovenija sodi med države, ki nima neobvladljivega problema s t. i. cestno korupcijo; povprečen prebivalec se redko sreča s situacijo, ko bi moral na primer policistu, javnemu uslužbencu, učitelju ali sodniku dati podkupnino. Paradoksalno pa je, da ob enem sodimo v sam vrh po prepričanju ljudi o skorumpiranosti političnih strank in ujetosti države s strani ozkih interesnih skupin. Slovenija je tukaj v družbi držav kot so Grčija, Španija ali Italija in smo slabši ne samo od večine drugih tranzicijskih držav, ampak celo nekaterih držav v razvoju, s katerimi se sicer nočemo primerjati. In ko se bo kak politik ali komentator spotaknil ob to, da gre pri tokratni raziskavi za zgrešeno percepcijo ljudi in za prevelik negativizem glede sistemske korupcije v državi, je prav, da spomnimo na milijarde davkoplačevalskega denarja, ki so in še bodo poniknile v dokapitalizacije državnih bank, korupcijske rente in provizije v povezavi z državnimi podjetji ter v preplačane velike javne razpise – namesto da bi jih namenili za krepitev kvalitete javnega zdravstva, šolstva, boljšega poslovnega in življenjskega okolja.

Raziskava TI ponovno kaže – kar KPK opozarja že nekaj let – da je problem korupcije v Sloveniji sistemski in da ima uničujoč vpliv na pravno ter socialno državo. Zato rešitev ni samo v večji učinkovitosti organov odkrivanja in pregona ali pravosodja, ampak je potreben bistveno drugačen pristop k vladanju, mnogo več transparentnosti, integritete nosilcev politične oblasti, bolj pregledno financiranje političnih strank in drugačen odnos do državnega premoženja, ki ga politika pojmuje kot svoj plen. V tem pogledu bo prihajajoča privatizacija državnih podjetij in sanacija držav-

nih bank pomemben test, ki bo pokazal, ali se v Sloveniji osebe na ključnih položajih problema (sistemske) korupcije končno lotevajo resno in z dejanskim namenom napraviti korak naprej v boju zoper ta pojav.

Letošnjo oceno stanja korupcije, ki jo je pripravila KPK in jo predstavljamo v tokratni osrednji temi, si lahko preberete na [tej povezavi](#).

Državni svet RS podal mnenje k Letnemu poročilu KPK 2012

Ljubljana – V začetku julija se je Državni svet RS seznanil z letnim poročilom KPK za leto 2012. Komisija je sicer dolžna vsako leto do konca maja poročati Državnemu zboru RS o delu v preteklem letu, svoje poročilo pa predloži tudi drugim državnim organom, med njimi Državnemu svetu RS.

V podanem mnenju Državni svet ugotavlja, da je poročilo smiselno strukturirano, vsebinsko obrazloženo in ponazorjeno, pri čemer, kot so zapisali, kaže morebiti v prihodnje razmisliti o bolj strnjeni obliki z manj slikovne opreme. Za opravljeno delo je bilo komisiji sicer izraženo priznanje.

Državni svet v svojem mnenju med drugim še opozarja, da je pri interpretacijah rezultatov raziskav s področja razširjenosti korupcije v posameznih državah (npr. raziskava Ernst & Young, Transparency International) treba biti previden, saj nekatere lestvice kažejo na veliko stopnjo korupcije v Sloveniji, po drugi strani pa je na primer po podatkih OECD na področju korupcije Slovenija na ravni njenih sosed.

Državni svet podpira prizadevanja KPK v smeri aktivnosti, ukrepov in metod za krepitev integritete in transparentnosti ter v smeri preprečevanja korupcije in odpravljanja nasprotij interesov ter zavrača tendence nekaterih političnih strank po morebitni zamenjavi vodstva KPK ali morebitni nameri o omejitvi poslovanja. Treba je okrepiti delovanje in vzpostaviti metode ter tehnike, s katerimi se krepijo spoštovanje ustavnosti in zakonitosti, integriteta in standardi.

Prav tako Državni svet opozarja, da kaže upoštevati GRECO – Skupino držav proti korupciji, ki je v IV. krogu ocenjevanja na Slovenijo naslovil pomembna priporočila na področjih, ki jih tudi komisija prepoznava kot problematična in potrebna aktivnega pristopa za izboljšanje na področju preprečevanja korupcije pri poslancih, sodnikih in tožilcih, ki so bila sprejeta oktobra 2012.

Celotno mnenje Državnega sveta o Letnem poročilu KPK in širši problematiki korupcije v Sloveniji lahko preberete [tukaj](#).

Predsednik KPK z ministrom Virantom o transparentnosti financiranja političnih strank in volilnih kampanj

Ljubljana – Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije Goran Klemenčič je 23. julija sodeloval na predstavitvi treh zakonodajnih predlogov za transparentnejšo ureditev financiranja političnih strank in volilnih kampanj,

ki jo je organiziralo Ministrstvo za notranje zadeve kot predlagatelj zakonodajnih sprememb.

KPK je sodelovala pri oblikovanju predlogov s podajo pripomb, ki so se nanašale predvsem na izpolnitev priporočil GRECA v povezavi z ureditvijo področja financiranja političnih strank (več o neizpolnjevanju teh že več let starih priporočil smo podrobneje pisali v preteklih številkah KPK Vestnika). Gre za spremembe treh zakonov, in sicer Zakona o volilni in referendumski kampanji, Zakona o političnih strankah in Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ).

Vir: MNZ

Minister za notranje zadeve Gregor Virant je uvodoma poudaril, da gre za rešitve, ki se nanašajo na priporočila Greca, ki so sicer stara šest let, opozarjajo pa na potrebo po večji transparentnosti in boljšem nadzoru pri financiranju strank ter volilnih kampanj. Dodal je, da obe spremembi zakonov pomenita zmanjševanje korupcijskih tveganj, pri čemer je kot ključno spremembo izpostavil popolno prepoved donacij političnim strankam in financiranja volilne kampanje pravnih oseb-javnega in zasebnega prava.

Predsednik KPK Goran Klemenčič je dejal, da obstoječa zakonodaja omogoča politično korupcijo, zato je komisija z veseljem sodelovala pri pripravi novel obeh omejenih zakonov s ciljem zmanjšanja korupcijskih tveganj in povečanja transparentnosti na tem področju. Kot je še povedal, ima naša država zelo star in slab zakon, ki pa sam po sebi ne bo rešil ničesar, prinaša pa možnost boljšega nadzora.

Več informacij, vključno z zvočnim zapisom novinarske konference, je dostopnih na [spletni strani Ministrstva za notranje zadeve](#).

Dijaki proti korupciji

Portorož – V sredini julija je v sklopu projekta »Uporaba demokratičnih vrednot v boju proti korupciji za mlade« v Portorožu potekala mednarodna konferenca dijakov, ki so sodelovali na natečaju »Dijaki proti korupciji«. Konference se je udeležil tudi predstavnik Komisije za preprečevanje korupcije.

Društvo Integriteta – Transparency International Slovenija in Društvo mladinski ceh sta v sodelovanju z madžarskimi partnerji Romaveritas in Transparency International Hungary organizirala omenjeni natečaj, s katerim so spodbudili k razmišljanju o problemih korupcije, pomanjkanju transparentnosti in integritete, predvsem pa k razmišljanju o oblikovanju rešitev tovrstnih problemov.

Na konferenci v Portorožu so mladi aktivisti predstavili zmagovalne projekte in delili svoje izkušnje ter ideje z ostalimi udeleženci natečaja. Iz Slovenije so se konference udeležili predstavniki Ekonomske šole Murska Sobota in predstavniki Gimnazije Šentvid, ki so predstavili svoj pogled na situacijo v družbi, se opredelili do problema korupcije, predvsem pa so s svojo aktivnostjo in dobrimi projekti pripomogli k večjemu osveščanju o problemu korupcije in pomanjkanja integritete v svojem okolju.

Avtorji letaka so dijaki Ekonomske šole Murska Sobota.

Predstavniki komisije se je z udeleženci pogovarjal o problemu korupcije in pomanjkanja transparentnosti. Pohvalil je predstavljene projekte in udeležence pozval, naj tudi v prihodnje skrbijo za osveščanje o problemih, ki jih prinaša korupcija, predvsem pa jih je pozval h krepitvi integritete, saj je ravno slednja ključnega pomena za uspešen boj proti korupciji.

NAPOVEDNIK

- 19.–22. avgust 2013 – V Ljubljani bo potekala 5. delavnica v okviru mednarodnega projekta EACT na temo akcije ozaveščanja javnosti na področju boja proti korupciji.
- 26.–28. avgust 2013 – Na Dunaju bo potekala 4. seja Delovne skupine za preprečevanje korupcije, ki deluje v okviru UNODC; teme sestanka bodo dobre prakse na področju integritete v sodstvu, sodni administraciji in tožilstvu in dobre prakse pri izobraževanju javnosti, še posebej otrok in mladih ter vlogi množičnih medijev in interneta.

KOMISIJA V ŠTEVILKAH

Posledica transparentnega delovanja vsakega organa je odgovorno ravnanje. Del transparentnosti je pregled dela skozi številke. Ker je transparentnost eno izmed vodil Komisije za preprečevanje korupcije in standard, ki ga zagovarjamo kot univerzalno načelo javnega sektorja, v KPK Vestniku objavljamo mesečno osvežene podatke o naših aktivnostih.

Spodnji podatki predstavljajo aktivnosti komisije v letu 2013.

Prijave

Število prejetih prijav	718, od tega rešenih 471
Število vseh rešenih prijav	904

Pravna mnenja, pojasnila in odgovori

Področje nasprotja interesov	77
Področje nezdržljivosti funkcij	58
Področje omejitev poslovanja	50
Področje premoženjskega stanja	165
Področje lobiranja	5
Področje načrtov integritete	583
Področje protikorupcijske klavzule	32
Skupaj izdanih pojasnil	970

Področje nezdržljivosti funkcij

Število opozoril funkcionarjem glede nezdržljivosti funkcij	0
Število odločb poklicnim funkcionarjem za opravljanje dodatne pridobitne dejavnosti	2

Zahteve za dostop do informacij javnega značaja

Število skupno prejetih vlog	55
Število zavrženih zahtev v celoti	8
Število delno zavrženih zahtev	16
Število ugodenih zahtev v celoti	31
Število zahtev, ki so še v postopku odločanja	0
Število zadev v postopku reševanja pritožb pri informacijskem pooblaščenču	0

Področje integritete

Število celovito pregledanih in ocenjenih načrtov integritete	1238
---	------

Izvedena izobraževanja in usposabljanja za javni sektor

Število izvedenih usposabljanj	36
Število udeležencev usposabljanj	2595

Področje protikorupcijske klavzule

Število izdanih dovoljenj za izvzetje iz dolžnosti vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbe	0
---	---

Prekrškovni postopki zoper fizične osebe, pravne osebe in odgovorne osebe pravnih oseb (2013)

Število uvedenih prekrškovnih postopkov/ukrepov	86
Število pravnomočno zaključenih postopkov/ukrepov	54

KOLENDAR OBVEZNOSTI

SPROTNE OBVEZNOSTI

- Prijava premoženjskega stanja** – takoj, najpozneje pa v enem mesecu po nastopu in prenehanju funkcije ali dela. Dolžnost poročanja o premoženjskem stanju velja še leto dni po prenehanju funkcije ali dela.
- Poročanje lobirancev o lobističnem stiku z registriranimi ali neregistriranimi lobistom** – v roku treh dni svojemu predstojniku in komisiji. Poleg tega komisiji v roku 10 dni o prepovedanih ravnanjih lobista.
- Poročanje o omejitvah poslovanja** – funkcionarji organu, v katerem opravljajo funkcijo, v enem mesecu po nastopu, nato pa najkasneje v 8 dneh po vsaki spremembi; organ komisiji posreduje podatke najkasneje v 15 dneh od njihovega prejema.
- Poročanje o nezdržljivosti funkcij** – funkcionar mora najpozneje v 30 dneh po izvolitvi ali imenovanju prenehati opravljati dejavnost oziroma funkcijo, ki je nezdržljiva z njegovo novo funkcijo.
- Poročanje o nasprotju interesov** – takoj pisno obvestiti svojega predstojnika oziroma komisijo, če ni predstojnika. Ob tem je potrebno prenehati z delom v zadevi, kjer je prišlo do nasprotja interesov – razen če bi bilo nevarno odlašati.

Podrobnejše informacije o rokih in obveznostih zavezancev po ZIntPK so dostopne na spletnih straneh Komisije za preprečevanje korupcije.

KPK Vestnik Komisije za preprečevanje korupcije je licenciran pod licenco Creative Commons priznanje avtorstva 2.5 Slovenija.

Ustvarjen je na podlagi dela, dostopnega na www.kpk-rs.si. Dodatna dovoljenja, ki jih ne obsega ta licenca, so dostopna na anti.korupcija@kpk-rs.si.